

[Samuelson.]

ligesom Politimesteren nu, Bestyrelsen af Statens Fæstegods paa Færøerne, Opkrævningen af Lejen af dette Gods og Regnskabsførelsen, og kyndige Folk paastaar, at det er disse Forretninger, der for Aarhundreder siden gav Landfogeden Navn. Allerede i 1921 har Lagtinget enstemmigt med 16 Stemmer — der var dengang 22 Stemmer i Lagtinget — udtalt sig mod, at de gamle Navne slettedes, og det skete med en ganske kort Motivering, som jeg maaske maa have Lov til at oplæse efter Lagtingstidende:

„Da der i Tinget synes Stemning for at bibeholde Betegnelsen „Sorenkskriver“ for Dommeren og „Landfoged“ for Politimesteren, har Udvalget med Undtagelse af Effersøe ment at burde tilraade Bibeholdelsen af disse Navne, som sikkert er stærkt rodfæstede i Befolkningens Bevidsthed.

Effersøe finder, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at bibeholde de nævnte Navne, som aldeles ikke vil passe med den Stilling, de paagældende Tjenestemænd vil indtage efter Retsplejeloven. „Sorenkskriver“ betyder edsvoren eller svoren Skriver, Retsskriver, men denne Stilling bliver Dommerens (derunder Foged), Landfogeden bliver ikke Foged, men Politimester“.

Den Lagtingsbetænkning, hvori den citerede Udtalelse findes, maa bero i Justitsministeriet. Den findes i alt Fald i Lagtingstidende for 1920—21, Bilag 23. Jeg kan endvidere oplyse dette høje Ting om, at Lagtinget baade i 1925 og i 1926 har be sværet sig over, at Lovgivningsmagten har frataget de to nævnte Embedsmænd de officielle Navne i Strid med de Ønsker, der forelaa fra Lagtinget. Man har lagt Mærke til paa Færøerne, at samtidig med at man slettede Landfogednavnet oppe hos os, har man indført en tilsvarende Betegnelse i Grønland. At de grønlandske Landsfogeder skulde have synderlig Forbindelse med de Sager, man i moderne Samfund kalder Fogedsager, trænger sikkert til at dokumenteres.

Det kan jo ikke glæde Færøernes Lagting, at det af Lovforslagets Motiver fremgaar, at den højtærede Justitsminister støtter sig til to færøske Embedsmænd i Undladelsen af at imødekomme Lagtingets Ønsker. Den ene af disse Embedsmænd har oven i Købet kun været paa Færøerne i to Aar. Begge de paagældende Embedsmænd er udmærkede Mænd, udmærkede Embedsmænd, og Befolkningen sætter, saa vidt jeg ved,

megen Pris paa dem. Men det gør mig ondt, at man efter Lovforslagets Motiver nærmest maa faa den Opfattelse, at det for en væsentlig Del er disse Embedsmænds Stilling til Sagen, der har været bestemmende for den højtærede Justitsminister for ikke at følge Lagtinget paa dette Punkt. Jeg maa fraraade, at man giver Færøernes Befolkning det Indtryk, at Administrationen og Lovgivningsmagten gerne benytter given Lejlighed til at fjerne færøske Ejendommeligheder, som man deroppe ønsker at bevare.

Jeg vil sige her, at blot man kunde anføre en eneste virkelig saglig Grund, et eneste virkelig sagligt Argument for den Handling, der blev begaaet i 1924, saa kunde vi Færinger maaske forstaa Handlingen. Jeg ved, at man hernede ikke tilsigter at genere Færøerne eller Færingerne, og jeg ved, at det heller ikke var Hensigten i 1924. Man har vel ment, at Spørgsmaalet har saa ringe saglig Betydning, og at man derfor ikke behøver paa dette Punkt at følge Lagtinget. Men fra færøsk Side kan man i alt Fald gøre gældende, at naar Spørgsmaalet hverken kan have større saglig Betydning eller politisk Betydning, saa burde man netop have fulgt Lagtinget.

Jeg mener for øvrigt, at man i færøske Sager bør følge Lagtinget, naar dette er enigt, og naar der ikke er tvingende Grunde til, at der handles imod Tingets Ønsker.

Jeg skal slutte med at udtale, at det virker pinligt paa Færøerne, naar Lovgivningsmagten som i 1924 foretager en upaa krævet Ændring i bestaaende Forhold, naar man ved, at Øernes lokale Folkerepresentation er derimod. Der er nu Lejlighed til at rette den Fejl, som man — formentlig ved Uagtsomhed — har begaaet i 1924, og jeg anbefaler den højtærede Minister og dette høje Ting at rette denne Fejl nu. Dette kan ske ved at følge Lagtingets Forslag.

Pürschel: Det har forbavset mig, at der ikke af nogen af de ærede Talere, der hidtil har haft Ordet, er stillet Forslag om Udvalgsbehandling af dette Lovforslag eller antydet noget i den Retning, for jeg synes, at Lovforslaget efter hele sin Karakter egner sig til at blive betragtet lidt nærmere i et Udvalg; den ærede sidste Taler paapegede jo netop, at der efter hans Mening i 1924 var sket dette, at Lovforslaget var gaaet gennem Rigsdagen, uden at man havde været opmærksom paa et Punkt, som han tillagde en vis Vægt. Dette maatte efter min Mening konsekvent føre til at ønske en Udvalgsbehandling, og jeg vil, hvis det ikke fra anden